

عنوان مقاله:

چرایی مبنا بودن سیره تفهیم و تفاهم عقلا در تفسیر قرآن

محل انتشار:

تحقیقات علوم قرآن و حدیث، دوره 19، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

مهدی عبداللهی پور - استادیار دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، قم، ایران.

مرتضی شیرودی - دانشیار دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، قم، ایران.

خلیل عقیلی فرج - دانشجوی دکتری تفسیر تطبیقی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

سیره تفهیم و تفاهم عقلا به معنای روش و بنای عموم خردمندان در گفتگو، معاملات و روابط اجتماعی آنان، بدون در نظر گرفتن مذهب، زبان، محدوده جغرافیایی و... به شمار می رود. این پژوهش با استعانت از رهیافت درون دینی به همراه روش تحلیلی-منطقی، در پی بیان دلایل مبنا بودن این شیوه در نزول و فرایند تفسیر و فهم آیات وحی است. اثبات این موضوع، اهمیت بسزایی در شیوه فهم و تعیین مراد خداوند متعال از بیان آیات قرآن دارد. به همین منظور، پس از آشنایی با مفهوم بنای عقلا و تبیین تفاوت معنایی آن با مفاهیم مشابه مانند عرف و حکم عقلی، دلایل عقلی و نقلی جهت اثبات ادعا، بیان می گردد. نتایج این پژوهش می تواند ضمن تبیین مبانی و تاکید بر روش های صحیح تفسیر قرآن از شیوه های ناصواب، امکان ارزیابی دقیق تر مکاتب تفسیری را فراهم آورد. تاکید بر تعیین معنا به طوری که باعث یکتایی معنا و یا محدودتر شدن دایره معانی محتمل الفاظ و عبارات قرآن گردد، دیگر نتیجه این پژوهش خواهد بود. هر روش تفسیر متن که به همه یا بخشی از سیره تفهیم و تفاهم عقلا پایبند نباشد در مقابل نظریه مختار خواهد بود، که می توان از تکثرگرایی بی ضابطه معنایی و خواننده محوری هرمنوتیک منظرگرا یا عدم توجه اخباریون به حجیت ظواهر آیات وحی نام برد. سرانجام پایبندی مفسر به بنای عقلا و نتایج حاصل از آن، می تواند باعث تزلزل بنیان های بسیاری از سوالات و شبهات مربوط به شیوه قرائت و فهم متون دینی باشد.

کلمات کلیدی:

مبانی تفسیر، سیره، تفهیم و تفاهم، عقلا، قرآن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1470457>

